

STANOVISKO ŠKOLITELE K DISERTAČNÍ PRÁCI

Název disertační práce:

Venkovské osídlení a jeho transformace na příkladu Moravskoslezských Beskyd a jejich podhůří

Titul a jméno doktoranda: **Ing. arch. Jan Kraut**

Doktorský studijní program: **Architektura a urbanismus**

Studijní specializace: **Urbanismus**

Pracoviště: **Ústav urbanismu**

Titul a jméno školitele: **Ing. arch. Luboš Františák, Ph.D.**

průběh teoretické přípravy studenta a praktické zkušenosti:

- Teoretická příprava kromě studia odborné literatury zahrnovala také následující odborné zdroje
- Doktorand získává zásadní zkušenosti studiem venkovského osídlení a souvislostí jeho utváření
- Studium typologie vsí ČR nabízí jako bonus a soukromý zájem. Účastí na konferencích a přednáškách pro veřejnost si autor tříbí názor na popsanou problematiku
- V rámci studia vytvořil osnovy, náplně, zavedení do výuky a následně i garantuje předmět Urbanismus a lidová architektura v prostoru českého a moravského venkova pro 4. a 5. ročník
- Zpětnou vazbu získává doktorand také při výuce a následně garance předmětu Revitalizace a obnova sídel, který se věnuje venkovu a městům na úrovni územního plánování i detailu veřejných prostranství
- Podstatnou k získávání dat pro popis charakteristických znaků je také poradenská činnost pro veřejnost a obce i metodická činnost v oblasti vesnického urbanismu a rekonstrukcí staveb lidového stavitelství v rámci Metodického centra pro muzea v přírodě při Národním muzeu v přírodě
- Účastí na Programu švýcarsko-české spolupráce se švýcarským muzeem v přírodě v Ballenbergu na koncepci prezentace lidového kulturního dědictví pěstuje mezinárodní vztahy
- Osobním mapováním osídlení v regionu, konzultacemi s etnografy, geology, lesními inženýry, ochranáři rozvíjí interdisciplinární vhled do problematiky
- Doktorand je mimo to Městským architektem v Kopřivnici

zapojení studenta ve vědecko-výzkumné oblasti, excelence, impakt a implementace:

Student také pracuje jako metodický pracovník pro urbanismus, tradiční stavitelství a historické stavební postupy v Metodickém centru pro muzea v přírodě při Národním muzeu v přírodě.

<https://muzeavprirode.cz/kontakty/ing-arch-jan-kraut/>

zapojení studenta do pedagogické/lektorské činnosti:

2020 – doposud Revitalizace a obnova sídel, FA VUT, garant předmětu

2020 – doposud Urbanismus a lidová architektura v prostoru českého a moravského venkova, FA VUT, garant předmětu

2020 – 2023 vedení a konzultace ateliérů a bakalářských prací, FA VUT

publikační činnost:

je v samostatné příloze, ale přesto je uvedena i zde:

HRUBÝ, Jan. *Zaměření církevní architektury J.B. Santiniho: Anna Kryšková, Barbora Látalová, Jan Kraut, Martina MAtušková, Michaela Kubínová, Vojtěch Kmošek : Kozojedy 2010*. Brno: Vysoké učení technické v Brně, 2010. ISBN isbn9788021441729.

KRAUT, Jan a KMOŠEK, Vojtěch. Stavebnětechnická dokumentace lidových staveb: zaměření a dokumentace polygonální stodoly 114 a roubeného domu usedlosti čp. 97 v Čisté a roubeného domu usedlosti čp. 2 v Trstěnici. In: KMOŠEK, Jiří; KŘENKOVÁ, Zuzana a BRYOL, Radek (ed.). *Průzkum a dokumentace památek lidové architektury*. Rožnov pod Radhoštěm: Valašské muzeum v přírodě, 2016, s. 24. ISBN 978-80-87210-56-7.

KRAUT, Jan; KMOŠEK, Vojtěch a KMOŠEK, Jiří. Koncepce transferu a obnovy roubené polygonální stodoly čp. 97 z Čisté. In: *Transfer a rekonstrukce památek lidové architektury*. Rožnov p. R.: Valašské muzeum v přírodě, 2016, s. 16. ISBN 978-80-87210-57-4.

KRAUT, Jan. Countryside settlement and its transformations in case of Moravian-Silesian Beskids and its foothills. Online. In: *PhD Research Symposium 2017*. Vysoké učení technické v Brně, Fakulta architektury, 2017, s. 34–39. ISBN 978-80-214-5549-8. Dostupné z: <https://doi.org/10.13164/phd.fa2017.5>. [cit. 2017-11-30].

KMOŠEK, Vojtěch a KRAUT, Jan. Koncepce obnovy zděné usedlosti čp. 56 v Trstěnici. In: *Transfer a rekonstrukce památek lidové architektury*. Rožnov p. R.: Valašské muzeum v přírodě, 2016, s. 14. ISBN 978-80-87210-57-4.

KRAUT, Jan a KMOŠEK, Vojtěch. Koncepce transferu a obnovy roubeného domu čp. 97 z Čisté. In: KMOŠEK, Jiří; KŘENKOVÁ, Zuzana a BRYOL, Radek (ed.). *Transfer a rekonstrukce památek lidové architektury*. Rožnov p. R.: Valašské muzeum v přírodě, 2016, s. 18. ISBN 978-80-87210-57-4.

BRYOL, Radek a KRAUT, Jan. Možnosti a limity rekonstrukce a prezentace sídelní krajiny v muzeích v přírodě. *Prameny a studie* 73. 2023, s. 75-91. ISSN 0862-8483.

KRAUT, Jan. Hledání a bourání místních stavebních tradic na venkově. *Museum vivum - časopis českých muzeí v přírodě*. 2023, roč. 17.–18., s. 106-110. ISSN 1803-1358.

zahraniční studijní stáž/pobyt/účast na zahraničním tvůrčím projektu:

Metodika záchran a prezentace lidového kulturního dědictví Českomoravského pomezí, Program švýcarsko-české spolupráce 2015-2016, Spolek archaických nadšenců, Freilichtmuseum Ballenberg

celkové hodnocení disertační práce, naplnění stanovených cílů a hodnocení dosažených výstupů, v čem jsou jedinečné, v jakých oblastech a jaký má disertační práce přínos:

- Stanovených cílů bylo dosaženo a předložená disertační práce je kvalitní a podnětná, obzvláště bych vyzdvihl jedinečnou obrazovou dokumentaci, která lapidárně označuje podstatu zkoumaných skutečností, jevů a jejich dopadů. Přehledné je shrnutí vývoje a podob osídlení v pozorované oblasti s důrazem na množství souvislostí a pojmenování základních tendencí a úskalí.
- Metodika se opírá o nalezení základních matric a charakterů ve sledovaném prostoru (zde nazvaných oblasti a vsi). Pro tyto jsou rozpoznány a popsány charakteristické znaky, typické a často jedinečné pro danou oblast výzkumu. Platnost těchto znaků byla posouzena na pěti případových studiích obcí. Studie zároveň dokumentují možné dopady nevhodných kroků v území a souvislost mezi setřením znaků a ztrátou lokálních specifik a rovnováhy v osídlení, a to v úrovni několika sledovaných měřítek. Znaky mají ambici být parametry pro srovnávání a predikci rozvoje jednotlivých obcí.

- Lze konstatovat, že definované typy vsí a znaky s pospanými souvislostmi mohou posloužit jako argumentační opora pro práci urbanisty i pro komunikaci a projednávání s veřejností. Přínosné je propojení prostorového plánování jako především technické disciplíny s cítem pro orientaci a vnímání prostředí obyvateli se zřetelem na lokální specifika a jejich udržení.

zhodnocení podle § 47, ods. 4 Zákona o vysokých školách, zda disertační práce obsahuje původní a uveřejněné výsledky nebo výsledky přijaté k uveřejnění, a dále zda má práce má překryv s jinými podobnými pracemi a o jaký překryv se jedná.

V souladu s čl. 4, odst. 7 směrnice rektora č. 72/2017 vedoucí práce zajistil pomocí antiplagiátorského systému aktuálně používaného na VUT v Brně porovnání textu odevzdané závěrečné práce s texty závěrečných prací uložených v databázi závěrečných prací a s texty dalších publikací.

Známky plagiátorství nebyly nalezeny.

S výsledky porovnání seznámil vedoucí výukového pracoviště, studenta a oponenty.

závěrečné doporučení školitele:

Disertační práci považuji za velmi zdařilou a přínosnou. Přehledná charakteristika lokálních specifik pomáhá pochopit možnosti rozvoje v jednotlivých typech obcí. Autor využil svých jedinečných znalostí místa a schopnosti je prezentovat výstižnou grafickou zkratkou. Práci rozhodně doporučuji k obhajobě.

V Brně dne 28.února 2025

Ing. arch. Luboš Františák, Ph.D.
jméno a podpis školitele